

болезненними наслідками для російської економіки.

Постепенне підвищення енергетичної незалежності ЄС від Росії за рахунок економії енергоресурсів шляхом розвитку відновлюваних джерел енергії до 2020 р., імпорту сжиженого природного газу з США та інших країн (Азербайджан, Іран, Лівія тощо) та нової добычі нафти та природного газу в Греції, Ізраїлі та на Кіпрі призведе до подальшої ізоляції Росії від міжнародних ринків та зниження її валютних надходжень. За словами американського сенатора Джона Тьюна «один з найкращих способів, щоб ізолювати Росію та допомогти нашим європейським друзям протистояти агресії Росії є зміцнення наших економічних зв'язків з Європейським Союзом» [7].

Таким чином, політична та економічна ситуація в Східній Європі сьогодні стимулює прискорення переговорів ЄС та США, розпочаті в 2013 р., для ліквідації протекціонізму в торгівлі та укладення угоди про створення зони вільної торгівлі (угоди про вільну торгівлю між США та ЄС – Трансатлантичне торговельне та інвестиційне партнерство). Це може зміцнити економічні зв'язки та інтеграцію двох великих країн, які в даний час становлять 45% світової економіки, що може внести свій внесок у зростання ВВП на 1% з обох сторін та створити нові робочі місця.

Розв'язання проблем глобальної економічної нерівності в 21-му столітті в багатьох аспектах залежить від самої ЄС. Для реалізації планів розвитку Союзу, необхідно розширювати та поглиблювати взаємовигідне торговельно-економічне співробітництво з усіма країнами Європи та інших континентів.

Література

1. World Bank. World Development Indicators database, 12 July, 2016. <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>
2. EU Commission. A Balanced EU-US Free Trade Agreement http://ec.europa.eu/priorities/balanced-eu-us-free-trade-agreement_en
3. World Bank. World Development Indicators 2011. Part 2 of 2. pp.235-239.
4. World Bank (2016). Doing Business 2016. Measuring Regulatory Quality and Efficiency. Comparing Business Regulation for Domestic Firms in 189 Economies. A World Bank Group Flagship Report <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB16-Full-Report.pdf>
5. Чого досягла Україна в космічній сфері / UBR, 12.08.2016 <http://ubr.ua/ukraine-and-world/technology/chego-dostigla-ukraina-v-kosmicheskoi-sfere-425135>

Какагелді Чарієв

Тернопільський національний економічний університет, Туркменістан

МОДЕРНІЗАЦІЙНА ПАРАДИГМА РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Успішне вирішення всього комплексу соціально-економічних проблем безпосередньо пов'язане з модернізацією економіки як підвищення соціально-економічної безпеки регіонів з інвестиційним забезпеченням, що вимагає подальшого нарощування обсягу інвестицій та підвищення ефективності їх використання. З опорою на інвестиції реалізуються пріоритетні національні проекти розвитку агропромислового комплексу, забезпечення населення доступним комфортним житлом, підвищення рівня освіти та охорони здоров'я.

Модернізації економіки як підвищення соціально-економічної безпеки регіонів повинна стати одним із основних напрямів економічної діяльності держави, сутність якої повинна становити систему заходів, спрямованих на якісні й кількісні перетворення у реальному секторі на державному та регіональному рівнях. Реформування і модернізація реального сектору економіки мають бути спрямовані на розвиток промислового комплексу країни, покликаною гарантувати національну безпеку та створення таких видів виробництва, які

сприяли б переходу промисловості в цілому на нову технологічну основу, на створення інноваційного конкурентоспроможного високотехнологічного продукту.

Негативні явища, які мають місце у вітчизняній економічній практиці, – монополізація, низький рівень доходів і диференціація основної частини населення – є формою прояву розбалансованості системи економічних інтересів сучасного українського суспільства.

На початковому етапі здійснення модернізації економіки необхідно використовувати інструменти як жорсткої, так і м'якої промислової політики. А інакше це призведе до відставання розвитку промисловості одних регіонів від інших.

Практичне впровадження наукових концепцій політики модернізації сприятиме якісній реалізації заходів стратегічного і тактичного характеру, піднесенню економіки, фінансовій стабільності країни в найближчій та віддаленій перспективі.

Проведені нами дослідження показали, що регіональні програми підтримки малого підприємництва є у всіх регіонах України, але їх результативність дуже низька, можливості програмно-цільового методу планування щодо здійснення політики розвитку й підтримки підприємництва на регіональному рівні використовуються в недостатній мірі, що впливає на інвестиційний клімат в регіонах, а також на проведення модернізації. Має місце недостатнє узгодження цілей програм та їх неконкретна постановка, що закриває шляхи до використання ефективних методів управління, як самими програмами, так й бюджетуванням регіональної модернізації.

На сьогоднішній день вносить несприятливий вплив на інвестиційний клімат в регіонах України та подолання асиметрії територіального розвитку:

- високий рівень інфляції;
- правова нестабільність, супроводжується постійним прийняттям нових законодавчих актів;
- сильна бюрократизація апарату управління, корупція;
- неефективне земельне законодавство;
- недостатній розвиток ринкової інфраструктури;
- непередбачуваність митного режиму;
- слабе інформаційне забезпечення іноземних інвесторів про можливі обсяги, бажаною галузевої та регіональної спрямованості інвестування, та ін..

Сьогодні для України модернізація стала ключовим терміном дня, головним словом епохи. Для нашої країни модернізація – це система заходів щодо подолання економічного і технологічного відставання України від деяких розвинених країн Заходу, у зв'язку з цим, критерії та параметри модернізації, так само як і шкала оцінки її успішності, можуть формуватися тільки по відношенню до країн, які прийнятим за зразок. Модернізація регіонального господарства являє собою багатогранний процес і не зводиться тільки до перетворень в економіці або вдосконалення виробничих технологій – вона повинна охоплювати всі сфери життя регіонального суспільства. Проект регіональної модернізації – це якісно нова технологічна база для розвитку економіки регіону, сформована на основі синтезу соціальних, ліберальних та інноваційно-інвестиційних цінностей.

Модернізаційна парадигма регіональної економіки постійно розвивається і вдосконалюється під впливом ряду факторів. З одного боку, модернізаційні процеси об'єктивно обумовлені динамічно змінюються факторами зовнішнього середовища (макроекономічна політика країни і тенденції розвитку світової економіки), з іншого – розвиток теорії модернізації є орієнтиром інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем, що характеризуються істотним розкидом показників природного, економічного, фінансового, інституційного, інвестиційного та інших видів потенціалу, а також рівнів їх розвитку [1].

Міжрегіональні відмінності, сильна диференціація рівнів включеності різних регіонів в економіку макрорівня, різна інвестиційна та інноваційна привабливість регіонів створюють різні умови формування та реалізації моделей модернізаційної політики. Це посилює значення регіональної економіки як галузі наукових знань про розміщення продуктивних сил

і соціально-економічних процесах в тісному зв'язку з ресурсним потенціалом території.

Перехід до інноваційної моделі модернізаційного розвитку країни також передбачає посилення територіального аспекту, оскільки прискорення інноваційних процесів веде до формування локальних (регіональних, муніципальних) об'єднань сторін, зацікавлених в оновленні: вчених, бізнесу, і місцевої адміністрації. Ефективність інноваційної діяльності регіону в умовах його модернізації в першу чергу визначається інноваційною інфраструктурою як базової складової інноваційної економіки, інноваційного потенціалу території; в її складі розвиток фінансової інфраструктури стає необхідною умовою модернізаційних перетворень в економіці регіону.

Також, необхідно не забувати про засади розвитку регіонів в умовах трансформаційної соціально орієнтованої економіки та формування інтегрованого економічного простору держави.

Регіональна модернізація вимагає ефективної взаємодії всіх видів ресурсів, створення механізмів їх акумулювання, відтворення соціально-економічного, інвестиційного та інноваційного потенціалів регіону в якості основних чинників конкурентоспроможності. Інструментом забезпечення процесу модернізації регіону є структурні реформи - перерозподіл ресурсних потоків між секторами, які будуть виводити регіональну систему на більш високий рівень розвитку. З позиції орієнтації на ефективне використання ресурсного потенціалу території в процесі модернізації особливого значення набуває моделювання ресурсних потоків у відповідності з концепцією моделі «балансу – балансів», згідно з якою приватні балансові побудови, що відображають процеси утворення і витрачання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів території, об'єднуються в єдине ціле через загальні змінні у відповідності з логікою причинно-наслідкових зв'язків.

Отже, на сьогоднішній день для модернізації регіонів, основними завданнями є розробка та реалізація інвестиційної-інноваційної політики регіонів, що забезпечить соціально-економічний розвиток регіонів. Визначити пріоритетні напрями вдосконалення нормативної бази, що сприяє розвитку інвестиційної діяльності територіального розвитку та забезпечення взаємодії з органами виконавчої влади і муніципальним утворенням регіону в питанні підвищення інвестиційної привабливості галузей економіки регіонів.

Якщо вважати, що саме інноваційна стратегія вектору просторової модернізації економіки забезпечать конкурентоспроможність регіонів, то можна вважати сформульовані вище дії – цілі забезпечать науково-технологічну безпеку реального сектора регіону України.

Вирішення такої ситуації вимагає творчого переосмислення і перероблення можливостей модернізації економіки та подолання асиметрії територіального розвитку.

Отримані автором основні теоретичні положення й висновки є основою для подальших наукових досліджень методологічних засад формування стратегії і тактики, регіонального виміру модернізації економіки та територіального розвитку.

Література

1. Національна економіка: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Т.Л. Желюк, Т.М. Попович: за ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2011. – 463 с.
2. Язлюк Б. Інноваційно-інвестиційна практика: теорія та методика: Монографія / Б.Язлюк // Деп. в ДНТБ України, Академія соціального управління. - Тернопіль, 2010. – 223 с.
3. Язлюк Б. Стратегія інноваційної безпеки як подолання асиметрії конкурентоспроможності підприємств у міжрегіональному розвитку / Б. Язлюк // Зб. наук. праць молодих вчених Наука молода. – Тернопіль: Економічна думка, – 2012. – Вип. 18. – С. 178-184.
4. Язлюк Б. Методичні підходи до оцінки фінансово-економічної ефективності інноваційного розвитку підприємства та її безпеки / Б. Язлюк // Наук. збірник Львівського нац. уніве-ту ім. І.Франка Формування ринкової економіки в Україні – 2012. – Вип. 27. – С. 291 – 297.

5. Язлюк Б. Шляхи підвищення рівня інноваційного розвитку виробництва з врахуванням регіональної стратегії / Б. Язлюк, С. Питель, А. Шумський // Сталий розвиток економіки. – Хмельницьк: ІЕТП, - 2013. Вип. 1 (18). – С. 224 – 230.

Ірина Белова

Тернопільський національний економічний університет

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Розглядаючи питання розвитку обліку, вчені багато уваги приділяли вивченню основних етапів його розвитку, зокрема з'ясуванню джерел і першооснов обліку.

Сьогодні бухгалтери багатьох країн світу досліджують стародавні записи та книги, адже лише вивчаючи історію науки можна зрозуміти та усвідомити ті помилки і недоліки, які мали місце в сфері організації і ведення обліку в минулому та існують на сучасному етапі.

Витоки і перші паростки обліку приховані від нас назавжди, однак, неважко уявити, що саме з розвитком людського суспільства, появою писемності і арифметики було закладено підґрунтя для обліку. Сьогодні лише одиниці бухгалтерів-практиків мають уявлення про те, наскільки давнім є облікове мистецтво. Першу згадку про мистецтво бухгалтерії можна зустріти у книзі Премудрості Сираха, в якій наказується кожному синові Ізраїлю: «Якщо щось видаєш – видавай рахунком та масою і роби усіяку видачу та приймання за записом» [8].

Історія бухгалтерського обліку налічує майже 6 тисяч років. Облік називали таємницею богів, а цифри і до цього часу – сакральний елемент буття. Батьківщиною бухгалтерського обліку вважається Древній Єгипет. Початок сучасному обліку було покладено в Лідії. У письмових джерелах, що збереглися до наших днів, згадується давньогрецький спосіб викреслювання записаної раніше інформації. Завдяки грекам в Стародавньому Римі з'явилися банки і пов'язана з ними термінологія.

У XV ст. почалася епоха появи друкованих джерел у сфері рахівництва і бухгалтерського обліку. Першою публічно оприлюдненою працею з бухгалтерського обліку вважається виклад роботи, розробленої в Дубровнику і Неаполі у 1458 р. Б. Котрульї «Про торгівлю і досконалого купця», яка, проте, була видана та надрукована лише в 1573 р. У 1602 р. її було видано повторно, а ще раніше – в 1582 р. – перекладено французькою мовою та видано в Ліоні. Серед багатьох практичних рекомендацій, викладених у 50 розділах цієї книги, XIII присвячений організації і веденню облікових книг купцями. Порядок ведення бухгалтерії був повністю зорієнтованим на подвійний запис. Щодо останнього, то дата його виникнення не встановлена й до теперішнього часу. Так, наприклад, професор Р. де Рувер у роботі «Як виникла подвійна бухгалтерія», перекладеній російською мовою і виданій у Росії в 1958 р., стверджує, що «подвійна бухгалтерія зародилася в Італії між 1250 – 1350 рр.» [10, с. 35].

Трактат про рахунки і записи Луки Пачолі, який міститься в його книзі «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції і відношення», що вийшла 10 листопада 1494 року, вважається першим, вже не просто письмовим, але й друкарською рекомендацією з обліку і першим таким свідченням переважання диграфічної парадигми у середньовічному рахівництві. Ідеї, викладені великим вченим Лукою Пачолі, вже протягом п'яти століть не втрачають своєї актуальності. Він першим зібрав і систематизував розірвані відомості про прийоми, які застосовувалися купцями того часу при веденні своїх торгових рахунків і записів. Тим самим вчений поклав початок науковій розробці обліку, виводячи його з чисто практичної діяльності [1].

Узагальнення і систематизація писемного періоду у сфері обліку в епоху Середньовіччя дозволяє зробити висновок про те, що розробка Л. Пачолі була базовою основою переважної більшості друкованих праць, які описували принципи організації бухгалтерії. Заслуга цієї